

Závěr

Ve své práci jsem se zabývala morálními principy šíitských muslimů a důvody jejich fundamentalismu v druhé polovině 20. století. Podle mých poznatků šíitské víry jsem došla k názoru, že morálka je opravdu závislá na náboženství a politika též. Pokud politika a náboženství spolu neshodují, nastává nesoulad v životě společnosti. I v sekulárních státech se lidé řídí morálními hodnotami, aniž by prokazovali svoji víru v Boha. Pak nastává otázka, odkud stát přejímá dodržování určitých zákonů. Odpověď je, že morálka vychází z Božích nařízení pro lid. Neexistuje tedy tvrzení, že morálka nemá žádnou autoritu. Tudíž víra v Boha a znalost Jeho zákonů zajišťuje optimální fungování společnosti.

Vlivem tlaku Západu v druhé polovině 20. století se jako reakce vyhraňuje fundamentalismus islámu. Řešení vidím v přiblížení obou kultur Západu a Východu. Islám svým dodržováním morálních zásad reprezentuje své náboženské postoje. Přesto ani islám není jednotný a základní rozdíly je možné najít v rozdělení na sunnity a šíity. Toto rozdělení platí i v současné době a č. jsou sunnité ve většině, jsou zde státy, kde je většina šíitská. Mezi takové státy patří Irák a Írán. Na těchto dvou příkladech se ukazuje, že sunnitský a šíitský islám jsou dvě odlišné větve jednoho náboženství. Sunnitský islám v Iráku (pod patronací Saddáma Husajna) vedl k válce mezi oběma zeměmi a vyhánění šíitů. V současné době, kdy je irácká většina stále šíitská, již nejsou šíité pronásledováni, ale jsou to oni, kdo spoluvytvářeli novou vládu. Vláda zde však vychází z politiky, což je v kontrastu s Íránem, kde šíitská vláda vychází z náboženství. Jedná se o teokratickou republiku.

Základní rozdíly, které jsou mezi sunnity a šíity dány, plynou z toho, že je u šíitů větší důraz na spiritualitu, což nakonec vede i k jiným tradicím. Postavení žen v sunnitských zemích je mnohem komplikovanější, než v případě šíitských skupin. Žena podle sunny je především matkou a manželkou, před islámem byla dokonce majetkem, ale šíité se na ženu dívají jako na subjekt, který má svá práva. Například i práva dědická. Částečně v kontextu tohoto pokroku jsou i méně tradiční přístupy v dalších oblastech. Islám jako takový zakazuje prostituci a sunnité obviňují šíity, že ti našli cestu, jak se s tímto ustanovení víry vyrovnat a překonat ho. Dosaženo toho bylo, alespoň z pohledu sunnitů, vytvořením institutu dočasného manželství (mu'ā), kdy tato jsou na dobu určitou uzavírána právě především proto, aby byly naplněny intimní potřeby partnerů.

V kontrastu s tímto poměrně pokrokovým chování jsou sunnitské tradice, kdy rozvod je možné dosáhnout pouze tím, že muž vysloví třikrát slovo talaq (zapudit), kterým tak

skutečně svou ženu zapuzuje a rozvádí se s ní, aniž by bylo třeba svědků nebo skutečných procesů. V tomto směru je zřejmé, že sunnitské přesvědčení je mnohem tradičnější, mnohem „zastaralejší“ v porovnání s dnešní dobou v nearabských zemích. I z tohoto důvodu dochází mezi sunnity a šíity k rozporům. Smyslem této věty není odsouzení sunnitského vyznání jako špatného, ale především poukázání na to, že zde mezi oběma větvemi islámu existují rozdíly. Přesto ší' a přijala talaq také jako možnost rozvodu, ale pouze v případě, že jsou u toho svědkové. Jedná se tedy o formu, která je mnohem bližší rozvodu jako takovému. Ani šíitské vyznání tak neopovrhne tradicemi, ale vrací se k nim v pozměněné podobě.

Mnohem kontroverznější je v očích sunnitů skutečnost, že šíité mají možnost svou víru zapřít. Jedná se o institut taqija, který dovoluje šíitům, aby ve válce svou víru skutečně zapřeli, ale s tím, že jejich skutečná víra, jejich vnitřní přesvědčení zůstávají nadále stejné. Jedná se tak pouze o zavření vnějšimu světu, protože válka je klam a v jako takové je možné využít klam pro zachování víry a svého života. Pro sunnity, kteří jsou v tomto směru konzervativní až radikálnější, se jedná o zbabělé chování. V tomto směru se tak sunnitě výrazně odlišují. Svou víru nezaprou a vyznávají ji za všech okolností.

Sunnitský a šíitský islám mají své vlastní cesty, jak se prezentují světu, jak udržují své tradice. Šíitský islám se rozvinul na tom, že uznává mahdího, který se skrývá na zemi a jednou k šíitům přistoupí, sunnitě vyznávají jiný systém v rámci, který není založený na rodové tradici, ale na volbě – věřící si volí toho, kdo je povede, podobně jako je tomu v případě křesťanství a jeho papeže. Zde se naopak ukazuje konzervatismus šíitského vyznání ve srovnání s vyznáním sunnitským. Šíité trvají na tom, že jejich „mesiáš“ je mezi námi, pouze je v ústraní a přijde ve chvíli, kdy se k tomuto příchodu rozhodne. Nelze tedy komplexně říci, která víra je modernější – obě mají vlastní tradice, vlastní ústupky. Šíité jsou dnes spíše v postavení menšiny a soustředí se na území Iráku a Íránu, kdežto sunnitě tvoří většinu v ostatních zemích, které vyznávají islám jako své náboženství. Jejich tradice se odvíjí od Muhammada, ale jejich cesty se oddělily a obě větve islámu si šly vlastní cestou, kdy dokázaly kooperovat, ale stejně tak i mezi sebou válčit. Ač jeden základ, mezi sunnity a šíity jsou nepokoje, a to i v současné době. Šíité mají své postavení ve dvou důležitých státech a zdají se být částí islámu, snažící se přizpůsobovat modernímu světu, kdežto sunnitě dál svědomitě lpí na svých tradicích.